

qnod perturbat p̄cipit, qui declinat laboria mundi huius ita
nra monerit H I L A. Et quid ingo ipso suauissim⁹ quid onere la-
tius? probator fieri, scelerē abstinerē, bonum nolle, malum nol-
le, amare omnes, odire nullum; eterna consequi, p̄fentibus
non capi, nolle inferre alteri quod sibi perpeti sit molestum.

R A B A. Sed quomo-
do iugis Christi sua-
ve cū supra dicatur:
Arta est via, quæ dicit ad vitam. Sed q̄
angusto initio icipit:
processu tēpōis inf-
fabilis dilectionis dul-
cedine dilatait AVG.

Serm. 9. de Verbo Domini. Item, qui ingu Do-
mini intrepida ceru-
ce subierunt iam dif-
ficia pericula patiū-
tor, ut non a labori-
bus ad quietem, sed a
quiete ad laborem vo-
cari videantur. Sed profecto adeit Spiritus sanctus, qui in exteriori
corruptionē interiorē renouaret de die in diem, & guffata
reque spirituali in afflictione delitatum Dei in se futurā beatitudinem, omnia praeferat delinire, aspera & omnia gravia reue-
ret, fecari & viri se homines patiūt, ut dolores non extermi, sed al-
quanto diutioris ylceris acrior dum dolorum precio redimant,
quibus tempelatibus, vel p̄nitis importuni sunt mercatores, ut
peritias peritias. Sed qui has nō amant, eadem gravia
patiuntur. Qui vero amant, eadem quidem, sed non gravia pa-
tiuntur. Omnia enim seū & immania proflus facili, & prope
nulla efficit amor, quanto ergo facilius ad veram beatitudinem cha-
ritas facit, quod ad misericordiam quantum potuit cupiditas fecit?

HIER O. Q̄omodo etiam leuius est lege euangelium, cum in

lege homicidium & adulterium, in euangelio ira, concupiscentia;

p̄sumuntur. In lege enim multa precepta sunt, quæ Apostolus non

posse cōpleri, plenissime docet. In lege opera requiriuntur, in eu-

angelio voluntas queritur, quæ eis effectum non habuerit, tamē

primum non amitterit. Euangelium ea p̄cipit quæ possimus,

ne felices concupiscamus. hoc in nostro arbitrio est, lex cum vo-

luntatem non puniat, punit esse, & ne adulterium facias. Finge

in persecutione aliquam virginem prostitutum, hac apud eu-

angelium, quia voluntate non peccat virgo suscipitur, in lege quæ cor-

rupta repudiat.

C A P . XII.

Lib. 2. c. 34. LO. Narrata predicatione cū miraculis viñis anni ante questionem Ioannis factis, translat ad ea quæ facta sunt in alio anno. post mortem Ioannis, quando iam in omnibus Christi contradicuntur, vnde dicit. {In illo tempore, abiit Iesus per sabbato.} A V G. de Con. euan. Hoc autem post hic sequitur, sine illa repugnat, quæ fuisse commi-
moratura Marco, & Luca, sed illi non dicit. {In illo tempore,} fortassis Matthæus rei geste hic ordinem remittit: illi autem recordationis fuit, nisi latius accipiatur quod dictum est. {In illo tempore,} id est quæ multa & diversa gerebantur, unde conceperit ista omnia post mortem Ioannis completa esse. Cum enim Ioannes discipulos suos ad Christum misserit, creditur post paululum de-
collatus fusse, vnde cum dicitur. {In illo tempore,} & interminati-
ps posse videtur. C H R Y. Quare aut per sabbato eos du-
cet, quia a presciuit, nisi qui volebat soluere sabbati? vo-
let quid se non simpliciter, id est, non sine causa filiū, sed
dans occasionem rationabili, ut & legem celsare faciat; & legem
non offendat; & id est, ut Iudaos mitiger, natura necessitatē
permittat; & hoc est quod dicitur. {Discipuli autem eius eiūt resi-
stentes perire vellere spicas, & manducare?} Quāmuis in peccatis,
quæ manifesta sunt, si excusat, neq; enim occidens, ad sui
excusationē potest fuisse pretendere, neque qui adulterat, con-
cupiscentiam, sed nec ullam aliam causam hinc tamē famam indu-
ces, discipulos ab omni accusatione liberat. H I E R O. Ut autem
in alio euangelista legitimus, propter nimiam impunitatem,
ne recessi quidem habebant locum, & id est, quam homines ef-
ficiabant. Quod aut seget spicas manibus conficerat, & in eisdem
confolantur, viza auferri, & indicium est, non preparatas epu-
las, sed simplicem cibum queatentum. C H R Y. Tu autem ad-
mirare discipulos, qui ita erant oppressi, & nullam corporalium
habebant curam, led contemnabant carnalem mensam & fame
oppugnabant, nec tamen desiderabant Christum, nisi enim eos cog-
ret vehementē effuries, nequaquam hoc fecissent: quid autem Pha-
risæi ad hoc diceret subditur. {Pharisæi autem vidētes, dixerunt
pli}

F ei. Ecce discipuli tui faciunt quid non licet facere sabbatis.} AVG.
de operibus Monachorum. De sabbato autem potius q̄ de farto Cap. 2.3
discipulis Domini Iudei calumniati sunt, quia populo Israel per
legem præcepit est, vt in agris suis fore nullum tenerent, nisi
qui secum aliquid vellet auferre, nam qui nihil aliud attigisset, q̄
id quod comedisset, liberū impunitum -
que abire sinerent. H I E R O. Nota ve-
ro, q̄ primi Apostoli
Saluatoris literā sabbati
destruunt aduersus
Hebitonitam, qui
cum ceteros recipiat
Apostolos: Paulum
tanquam transgres-
sorem, legis repudiant.
deinde ad excusationē
eorum subditur. {At ille dixit eis: Nō
legis, qui fecerit
David quando ef-
fuerit?} Ad confutandam liquidem calumniam Pharisæorum ve-
teris recordatorum historiarum, quando David fugiens Saulem, venit in
Nobe, & ab Achimelach Sacerdote suscepit postulavit cibos, qui
cum panes laicos non haberet, dedit eis consecratos panes, quib⁹
non licebat vesci, nisi solis Sacerdotibus, & Leuitis, & melius arbi-
tratus de famis periculo homines liberare, q̄ Deo sacrificium of-
ferre, hostia enim Deo placabilis, et hominum salus. Opponit ergo
Dominus, & dicit. Si & David fatus est, & Achimelach Pon-
tificis a vobis non reprehenditur, & legis virtute mandatum probabile
excusationē transgresſi sunt, & famis in causa est: cur ean-
deni famem non probatis in Apostolis quam probatis in ceteris?
Quamquam & in hoc multa distanciam sit. Iti spicas in sabbathio
manu confirant, illi panes comederunt Leuiticos, & ad sabbathi
solemnitate accedebant Neomenia, ut dies, quibus requisitus
in coniugio fugit ex aula regia. C H R Y. Excusans autem di-
scipulos David in medium adducit. Etenim multa Propheta hu-
ius erat gloria apud Iudeos. Nec potest responderi, quod David
Propheta erat, quia nec propter hoc ei licebat, sed Sacerdotibus
solis, tanto autem magis discipulos ab accusatione liberat, quanto
maior inuenitur qui hoc fecit, sed esti David Propheta erat, non
tamen qui cumplo erant. H I E R O. Obserua tamen, q̄ panes
propositionis nec David, nec puer eius accepterunt antequa mun-
dos se a mulieribus esse responderint. C H R Y. Sed dicer al-
quis. Quid est exemplum hoc ad id quod queat? Nō enim Da-
vid sabbatum transgresſus est, sed in hoc offendit Christi sapien-
tia, qui exemplum fortis sabbatis maius. Neque enim est aequalis trans-
gressi sabbati diem quod multo transactum est, & sacram illam
tagere menam, quod nulli fas erat. Deinde rursum & alteri solvit,
principaliorem inducens solutionem, cum dicit. {Aut nō legis
in lege, qui sabbatis Sacerdotes in templo sabbatum violent, &
fine criminis sunt?} H I E R O. At diceret calumniam di-
scipulos meos, ut sabbato spicas triverint, famis necessitate cogē-
te, cum ipsi sabbatum violet in templo immolantes victimas, cedentes
tauro, holocausta super lignorum, & rursum incendio con-
cremant, & iuxta alterius euangelij fidem, circuncidit par-
tum in sabbato, ut dum aliam legem feruere cupitis, sabbatum de-
ficiatis. Nunquam autem leges Dei sibi contraria sunt, & pruden-
ter vbi discipuli sui argui poterat transgressionis, & Achimelach,
& David exempla fecientes, veram autem & absque necessitatē
potest videatur. C H R Y. Quare aut per sabbato eos du-
cet, quia a presciuit, nisi qui volebat soluere sabbati? vo-
let quid se non simpliciter, id est, non sine causa filiū, sed
dans occasionem rationabili, ut & legem celsare faciat; & legem
non offendat; & id est, ut Iudaos mitiger, natura necessitatē
permittat; & hoc est quod dicitur. {Discipuli autem eius eiūt resi-
stentes perire vellere spicas, & manducare?} Quāmuis in peccatis,
quæ manifesta sunt, si excusat, neq; enim occidens, ad sui
excusationē potest fuisse pretendere, neque qui adulterat, con-
cupiscentiam, sed nec ullam aliam causam hinc tamē famam indu-
ces, discipulos ab omni accusatione liberat. H I E R O. Ut autem
in alio euangelista legitimus, propter nimiam impunitatem,
ne recessi quidem habebant locum, & id est, quam homines ef-
ficiabant. Quod aut seget spicas manibus conficerat, & in eisdem
confolantur, viza auferri, & indicium est, non preparatas epu-
las, sed simplicem cibum queatentum. C H R Y. Tu autem ad-
mirare discipulos, qui ita erant oppressi, & nullam corporalium
habebant curam, led contemnabant carnalem mensam & fame
oppugnabant, nec tamen desiderabant Christum, nisi enim eos cog-
ret vehementē effuries, nequaquam hoc fecissent: quid autem Pha-
risæi ad hoc diceret subditur. {Pharisæi autem vidētes, dixerunt
pli}

Hom. 40.

Lib. 2. c. 35. K O. Narrata predicatione cū miraculis viñis anni ante questionem Ioannis factis, translat ad ea quæ facta sunt in alio anno. post mortem Ioannis, quando iam in omnibus Christi contradicuntur, vnde dicitur. {In illo tempore, abiit Iesus per sabbato.} A V G. de Con. euan. Hoc autem post hic sequitur, sine illa repugnat, quæ fuisse commi-
moratura Marco, & Luca, sed illi non dicit. {In illo tempore,} fortassis Matthæus rei geste hic ordinem remittit: illi autem recordationis fuit, nisi latius accipiatur quod dictum est. {In illo tempore,} id est quæ multa & diversa gerebantur, unde conceperit ista omnia post mortem Ioannis completa esse. Cum enim Ioannes discipulos suos ad Christum misserit, creditur post paululum de-
collatus fusse, vnde cum dicitur. {In illo tempore,} & interminati-
ps posse videtur. C H R Y. Quare aut per sabbato eos du-
cet, quia a presciuit, nisi qui volebat soluere sabbati? vo-
let quid se non simpliciter, id est, non sine causa filiū, sed
dans occasionem rationabili, ut & legem celsare faciat; & legem
non offendat; & id est, ut Iudaos mitiger, natura necessitatē
permittat; & hoc est quod dicitur. {Discipuli autem eius eiūt resi-
stentes perire vellere spicas, & manducare?} Quāmuis in peccatis,
quæ manifesta sunt, si excusat, neq; enim occidens, ad sui
excusationē potest fuisse pretendere, neque qui adulterat, con-
cupiscentiam, sed nec ullam aliam causam hinc tamē famam indu-
ces, discipulos ab omni accusatione liberat. H I E R O. Ut autem
in alio euangelista legitimus, propter nimiam impunitatem,
ne recessi quidem habebant locum, & id est, quam homines ef-
ficiabant. Quod aut seget spicas manibus conficerat, & in eisdem
confolantur, viza auferri, & indicium est, non preparatas epu-
las, sed simplicem cibum queatentum. C H R Y. Tu autem ad-
mirare discipulos, qui ita erant oppressi, & nullam corporalium
habebant curam, led contemnabant carnalem mensam & fame
oppugnabant, nec tamen desiderabant Christum, nisi enim eos cog-
ret vehementē effuries, nequaquam hoc fecissent: quid autem Pha-
risæi ad hoc diceret subditur. {Pharisæi autem vidētes, dixerunt
pli}

F ei. Ecce discipuli tui faciunt quid non licet facere sabbatis.} AVG.
de operibus Monachorum. De sabbato autem potius q̄ de farto Cap. 2.3
discipulis Domini Iudei calumniati sunt, quia populo Israel per
legem præcepit est, vt in agris suis fore nullum tenerent, nisi
qui secum aliquid vellet auferre, nam qui nihil aliud attigisset, q̄

li tui faciunt, quod non licet eis
facere sabbatis. At ille dixit eis:
Non legistis quid fecerit David,
q̄i effuriūt ipse, & qui cū eo erat,
quomodo intravit in domū Dei,
& panes præpositionis comedit,
quos non licebat ei edere, neque
his, qui cum eo erant, nisi solis
Sacerdotibus? Aut non legistis
in lege, quia sabbatis Sacerdotes
& manducare. Pharisæi autem vi-
dentes dixerunt ei: Ecce discipu-

G li tui faciunt, quod non licet eis
facere sabbatis. At ille dixit eis:
Non legistis quid fecerit David,
q̄i effuriūt ipse, & qui cū eo erat,
quomodo intravit in domū Dei,
& panes præpositionis comedit,
quos non licebat ei edere, neque
his, qui cum eo erant, nisi solis
Sacerdotibus? Aut non legistis
in lege, quia sabbatis Sacerdotes
& manducare. Pharisæi autem vi-
dentes dixerunt ei: Ecce discipu-

H li tui faciunt, quod non licet eis
facere sabbatis. At ille dixit eis:
Non legistis quid fecerit David,
q̄i effuriūt ipse, & qui cū eo erat,
quomodo intravit in domū Dei,
& panes præpositionis comedit,
quos non licebat ei edere, neque
his, qui cum eo erant, nisi solis
Sacerdotibus? Aut non legistis
in lege, quia sabbatis Sacerdotes
& manducare. Pharisæi autem vi-
dentes dixerunt ei: Ecce discipu-

I li tui faciunt, quod non licet eis
facere sabbatis. At ille dixit eis:
Non legistis quid fecerit David,
q̄i effuriūt ipse, & qui cū eo erat,
quomodo intravit in domū Dei,
& panes præpositionis comedit,
quos non licebat ei edere, neque
his, qui cum eo erant, nisi solis
Sacerdotibus? Aut non legistis
in lege, quia sabbatis Sacerdotes
& manducare. Pharisæi autem vi-
dentes dixerunt ei: Ecce discipu-

J li tui faciunt, quod non licet eis
facere sabbatis. At ille dixit eis:
Non legistis quid fecerit David,
q̄i effuriūt ipse, & qui cū eo erat,
quomodo intravit in domū Dei,
& panes præpositionis comedit,
quos non licebat ei edere, neque
his, qui cum eo erant, nisi solis
Sacerdotibus? Aut non legistis
in lege, quia sabbatis Sacerdotes
& manducare. Pharisæi autem vi-
dentes dixerunt ei: Ecce discipu-

K li tui faciunt, quod non licet eis
facere sabbatis. At ille dixit eis:
Non legistis quid fecerit David,
q̄i effuriūt ipse, & qui cū eo erat,
quomodo intravit in domū Dei,
& panes præpositionis comedit,
quos non licebat ei edere, neque
his, qui cum eo erant, nisi solis
Sacerdotibus? Aut non legistis
in lege, quia sabbatis Sacerdotes
& manducare. Pharisæi autem vi-
dentes dixerunt ei: Ecce discipu-

pli sabbata violent, vt multo minus ad ipsum ciuilium sabbato
spicarum crimen pertineat, qui verus Rex, & verus Sacerdos est.
Deinde, quia graue audientibus videbatur esse quod dixerat, rur-
su conuolat ad misericordiam, sermonem cum quadam vehemē-
tia inducens, cum dicit: {Si autem sciretis quid est: Misericordia
volo & nō sacrificiū:

nunquam condemna-
naffas innocentes;} H I E R O. Quid au-
tem est: Misericordia
volo & nō sacrificiū,
nunquam condemnasett inno-
centes. Dominus enim est filius
hominis, etiam sabbati.

b Et cum inde transiit: venit
in Synagogam eorū. Et ecce ho-
mo manu habens aridam, &
interrogabat eum adscitum.
Et autem dixit eis: Si licet
vobis, quia tēplo maior est hic.
Si autem sciretis quid est, Miseri-
cordiam volo & nō sacrificiū,
nunquam condemnasett inno-
centes. Dominus enim est filius
hominis, etiam sabbati.

c Exeunte autem Pharisæi, con-
silio faciebant aduersus eum,
quod peritias intelligendū.

D Lib. 5. c. 6. HIER O. Quid autem
venia superiores ostendit, in hoc quod dicit eos innocentes q̄d
quidem supra & de Sacerdotiis dixerat: Deinde & alia causam
dicunt quare sunt innocentes, dicens. {Dominus enim est filius ho-
minis, etiam sabbati;} R B M I. Filiū autem hominis seipsum
appellat. Et est sensus. Ille quem vos purum hominem putatis:
Deus est omnium creaturam Dominus & etiam sabbati: & ideo
potest legem mutare pro sua voluntate, quia fecit eam. A V G.
contra Faustum: Discipulos autem suos vellere spicas sabbato nō
prohibuit, vt inde cōuinceret & præsentes Iudeos, & futuros Ma-
tthæos, qui herbam non euolunt, ne homicidium perpetrarent.
H I L A. Mystice autem in principio est contundens sermonem
hunc ita copiū efficit. {In illo tempore,} quo. f. Deo patri gratiam
datam Genitibus salute confessus est. Ager aut mundus est sabbati
ocū efficit. seges creditur pīctūrū in mesē. Eff ergo sabbato in
agrū pīctūrū in legi oīo. Dñi pīctūrū in hunc mundū efficit, es-
sures famē est salutis hīanc. R A B A. Spicas vellunt dū singulos hoīes
a terra intentionē retrahunt. Fricant dū a concupiscentia carni-
mentes exūnt, grana comedunt, dum emendatos in corpus
ecclesie trahiunt. A V G. de quæst. euan. Nullus autem transit
in corpus Christi, nisi carnibus spoliatus fuerit indumentis, fū
illud Apostoli: Exiuite vos veterem hominem, fabrato hoc agit. f.
spe quietis aeternæ ad, quam alios inuitant. R A B A. Item ambu-
lant per sata cum Domino, qui in scripturam meditatione del-
lantur. Esbunt, dum panem vite. & dei amore in eis euenit
desiderat. Vellunt spicas & terunt, dum testimonia discutiunt, do-
ne inveniunt quod latebat in litera, & hog fabrato, dum a turbati-
bus cogitationibus vacant. H I L A. Pharisæi, qui pīces se clau-
colorū efficit, inabilitate illicita agere discipulos arguit, quos
Dominus factorum, in quibus sub rurum argumento prophetis
ratio continetur admonuit, atque vt offendet omnium rerum

corum mens a Domino auersa fuit. consilium fecerunt quomodo vitam perderent, non quomodo ipsi vitam inuenirent. **HILA.** Scimus eorum consilia fecerit, vt a consiliis malignantium procul absenter, vnde sequitur. { Iesus autem sciens fecerit inde. } **HIERO.** Sciens, inquam, eorum infidias receperit, vt Phariseis contra se occasione impunitas auferret.

R E M I. Siue fecerit inde quasi homo fugiens infidias suorum persequentium, siue quia non erat tempore locus patiendi. Non enim capite perire. Prophetam extra Hierusalem, sicut ipse dicit. Declinavit etiam Dominus odio se persequentes, & peruenit illuc vbi inuenit plurimos se per amorem diligentes, vnde sequitur. { Et secuti sunt eum multi. } Quem Pharisei vnamini consilio perdere queruntur, turbam indeuctam vnamini dilectione sequitur, vnde mox sui defederit consequentur esse eum. Nam sequitur. { Et curauit eos omnes. } **HILA.** His autem quos curauit, silentium imperauit, vnde sequitur. { Et praecepit eis ne manifestum eum facerent; nam falsi vniuersitate reddiret erat si ibi ipse testis. Sed ibi silentium teneri, & gloriandi de se iactare declinat, & nihil omnino cogitationem sui praefat, in eipso cum admoneret de se taceri, quia obseruatorum silentio ex re que sit silenda proficeretur. **RABA.** In hoc etiam nos instruit, ne cum aliquo magni fecerimus, laudent foris queramus. **R E M I.** Ideo etiam praecepit, vt non manifestetur eum, ne persequentes ipsum deteriores ferent. **CHR Y.** in Homiliis, deinde, vt non turbari in his que fiunt in infancia opinabili Phariseorum, inducit Prophetam hoc praedicantem, tanta erat enim propter haec diligentia, vt haec hoc derelinquerent, sed & vias eius, & transitus prophetarent, & intentionem cu[m] hoc faciebat, vt dicas, quonia omnia a Spiritu sancto loquebantur, si enim cogitationes hominum impossibile est tunc multo magis Christi intentionem, nisi Spiritu sancto reuelaretur. Sequitur ergo. { Ut impleretur quod dictum est per Esiam Prophetam, dicente. Ecce puer meus, quem elegi. } **R E M I.** Dominus quidem Iesus Christus puer omnipotenti Dei dictus est, non secundum diuinitatem, sed secundum assumptionem carnis dispensationem, quia cooperante Spiritu sancto carnem suscepit ex virgine, absque macula peccati. Quidam libri habent. { Electus puer elegi. } Electus enim fuit a Deo patre, i[ps]i predestinatus, vt esset filius Dei proprius non adoptivus. Quem elegi dictu[m] ad opus, quod nemo aliud fecit, ut redimeret genus humanum, & pacificaret mundum cum Deo. Sequitur. { Dilectus meus, in quo bene placuit anima mea, } quia ipse solus est agnus sine macula peccati, de quo pater dicit. Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui. **R E M I.** Quod autem dicit. { Animam meam, non ita intelligendum est, quod Deus pater animam habeat, sed translatim anima in Deum ascribitur, ut per ea demoniferaetur Dei affectus. Nec mirum si anima translatiae in Deo dicitur, cum etiam cetera corporis membra ei ascribantur. } **CHR Y.** Hoc autem in principio Propheta ponit, vt dicas, quia hoc quod hic dicitur, fuit secundum consilium patris, dilectus. non secundum consilium eius qui diligit, facit. Sed iterum electus non ut aduersarius solvit legem, neque ita inimicus existens legislator, sed ei concordans, quia ergo electus est. { Ponam spiritum meum super eum. } **R E M I.** Tunc etiam Deus pater posuit spiritu sui super eum, cum operante Spiritu sancto suscepit carnem ex virgine, & mox vi homo factus est, plenitudinem Spiritu sancti suscepit. **HIERO.** Ponitur autem Spiritu sancto non super Dei verbum, sed super vnguentum, qui de fini patris procedebat. Super eum, de quo dicitur est. { Ecce puer meus. } Quid autem per ipsum facturum est, subditur. { Et iudicium gentibus nuncibat. } **A V G.** 20 de Ciuitate Dei. Quia iudicium prænunciatur futurum quod gentibus erat occultum. **C H R Y.** Deinde humilitate eius manifestans dicit. { Non contendet, quia sicut illi placuit oblatus est, & manibus persequendum se velro oblitus. } Neque clamabit. { Quia sicut agnus coram condente se obmutuit. } Neque audiet alii qui in plateis vocem eius. } **HIERO.** Lata enim est & spatio via qua ducit ad perditionem, & multi ingrediuntur per eam, qui multi non audiunt vocem salvatoris, quia non sunt in arcta via, sed in spatio. **R E M I.** Platea namque græca, latine latitudine dicitur. In platea ergo vocem eius nemo audiuit, quia suis dilectoribus non delectabilita in hoc mundo promisit, sed aspera. **CHR Y.** Volebat autem Dominus per huiusmodi mansuetudinem curare Iudeos, sed licet illi renuerent, non tamen eis refutavit eos defruendo, vnde & eius virtus, & illorum imbecillitate Propheta ostendens dicit. { Arundinem quasquam non confringere, & linum fumigans non extinguere. } **HIERO.** Qui peccatori non porrigit manum, nec portat onus fratris sui, iste quasquam calumam con-

fringit, & qui modicam scintillam fidei contemnit in parvulis: hic liquum extinguit fumigans. **A V G.** 20 de Ciuitate Dei. Vnde per se Cap. 30.

cutores Iudeos qui calamo quasquam perdita integritate, & linum fumiganti amissu lumine comparati sunt non contrivit, non extinxit, quia pepercit eis, qui nondum venerat eos iudicare: sed iudicari ab eis. **A V G.** qd. Lib. 1. q. 3.

fringit, & linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus nunciabit. Non contentet, neque clamabit, neque ait aliquis in plateis vocē eius. Arundinem quasquam non contrivit, non enim capit perire. Prophetam extra Hierusalem, sicut ipse dicit. Declinavit etiam Dominus odio se persequentes, & peruenit illuc vbi inuenit plurimos se per amorem diligentes, vnde sequitur. { Et secuti sunt eum multi. } Quem Pharisei vnamini consilio perdere queruntur, turbam indeuctam vnamini dilectione sequitur, vnde mox sui defederit consequentur esse eum. Nam sequitur. { Et curauit eos omnes. } **HILA.** His autem quos curauit, silentium imperauit, vnde sequitur. { Et praecepit eis ne manifestum eum facerent; nam falsi vniuersitate reddiret erat si ibi ipse testis. Sed ibi silentium teneri, & gloriandi de se iactare declinat, & nihil omnino cogitationem sui praefat, in eipso cum admoneret de se taceri, quia obseruatorum silentio ex re que sit silenda proficeretur. **RABA.** In hoc etiam nos instruit, ne cum aliquo magni fecerimus, laudent foris queramus. **R E M I.** Ideo etiam praecepit, vt non manifestetur eum, ne persequentes ipsum deteriores ferent. **CHR Y.** in Homiliis, deinde, vt non turbari in his que fiunt in infancia opinabili Phariseorum, inducit Prophetam hoc praedicantem, tanta erat enim propter haec diligentia, vt haec hoc derelinquerent, sed & vias eius, & transitus prophetarent, & intentionem cu[m] hoc faciebat, vt dicas, quonia omnia a Spiritu sancto loquebantur, si enim cogitationes hominum impossibile est tunc multo magis Christi intentionem, nisi Spiritu sancto reuelaretur. Sequitur ergo. { Ut impleretur quod dictum est per Esiam Prophetam, dicente. Ecce puer meus, quem elegi. } **R E M I.** Dominus quidem Iesus Christus puer omnipotenti Dei dictus est, non secundum diuinitatem, sed secundum assumptionem carnis dispensationem, quia cooperante Spiritu sancto carnem suscepit ex virgine, absque macula peccati. Quidam libri habent. { Electus puer elegi. } Electus enim fuit a Deo patre, i[ps]i predestinatus, vt esset filius Dei proprius non adoptivus. Quem elegi dictu[m] ad opus, quod nemo aliud fecit, ut redimeret genus humanum, & pacificaret mundum cum Deo. Sequitur. { Dilectus meus, in quo bene placuit anima mea, } quia ipse solus est agnus sine macula peccati, de quo pater dicit. Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui. **R E M I.** Quod autem dicit. { Animam meam, non ita intelligendum est, quod Deus pater animam habeat, sed translatim anima in Deum ascribitur, ut per ea demoniferaetur Dei affectus. Nec mirum si anima translatiae in Deo dicitur, cum etiam cetera corporis membra ei ascribantur. } **CHR Y.** Hoc autem in principio Propheta ponit, vt dicas, quia hoc quod hic dicitur, fuit secundum consilium patris, dilectus. non secundum consilium eius qui diligit, facit. Sed iterum electus non ut aduersarius solvit legem, neque ita inimicus existens legislator, sed ei concordans, quia ergo electus est. { Ponam spiritum meum super eum. } **R E M I.** Tunc etiam Deus pater posuit spiritu sui super eum, cum operante Spiritu sancto suscepit carnem ex virgine, & mox vi homo factus est, plenitudinem Spiritu sancti suscepit. **HIERO.** Ponitur autem Spiritu sancto non super Dei verbum, sed super vnguentum, qui de fini patris procedebat. Super eum, de quo dicitur est. { Ecce puer meus. } Quid autem per ipsum facturum est, subditur. { Et iudicium gentibus nuncibat. } **A V G.** 20 de Ciuitate Dei. Quia iudicium prænunciatur futurum quod gentibus erat occultum. **C H R Y.** Deinde humilitate eius manifestans dicit. { Non contendet, quia sicut illi placuit oblatus est, & manibus persequendum se velro oblitus. } Neque clamabit. { Quia sicut agnus coram condente se obmutuit. } Neque audiet alii qui in plateis vocem eius. } **HIERO.** Lata enim est & spatio via qua ducit ad perditionem, & multi ingrediuntur per eam, qui multi non audiunt vocem salvatoris, quia non sunt in arcta via, sed in spatio. **R E M I.** Platea namque græca, latine latitudine dicitur. In platea ergo vocem eius nemo audiuit, quia suis dilectoribus non delectabilita in hoc mundo promisit, sed aspera. **CHR Y.** Volebat autem Dominus per huiusmodi mansuetudinem curare Iudeos, sed licet illi renuerent, non tamen eis refutavit eos defruendo, vnde & eius virtus, & illorum imbecillitate Propheta ostendens dicit. { Arundinem quasquam non confringere, & linum fumigans non extinguere. } **HIERO.** Qui peccatori non porrigit manum, nec portat onus fratris sui, iste quasquam calumam con-

lixius tempus, vt sit sensus. Tunc quando haec, vel illa dicebantur, vel gerebantur. **CHR Y.** **Miranda** est autem nequit dæmonis, utrumque ingressum opiliuit, per quem ille erat crediturus. s. & auditum, & visum. Sed Christus vtrumq[ue] aperuit, unde sequitur. { Et curauit eum, ita vt loqueretur. } **HIERO.** Tria autem signa simul in uno homine perpetrata sunt. **Cœcus** videt, mutus loquitur, positus a dæmonie liberat. Qd. & tunc quidem carnaliter factum est, sed quotidie complevit in conuersione credendum, ut expulso dæmonie primum fidem, & loquaciter, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita cōtraria. In hoc autem qd. dicitur. { Linum fumigans non extinguet: donec eiiciat ad victoriā iudicium & in nomine gentibus sperabunt. } **HILA.** Vel i[ps]q[ue] hoc dicit: { A rūdine quasquam non confingeret. } ostendit, q[ue] ita facile erat ei o[ste]s eos frangere, sicut ardinat, & non simil ardine, sed ita